

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



Агрономічний факультет

Кафедра технологій у рослинництві

Силабус навчальної дисципліни “Плодівництво”

1. Профіль дисципліни

| | |
|--|--|
| Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» | Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність: 202 «Захист і карантин рослин» Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Рік підготовки, семестр – 2 рік, 4 семестр Компонент освітньої програми: обов'язкова Цикл підготовки: професійний Мова викладання: українська |
|--|--|

2. Інформація про викладача

| | |
|-------------------------|---|
| Викладач | Пелехатий Вадим Миколайович, доцент кафедри технологій у рослинництві, кандидат с.-г. наук, доцент |
| Профайл викладача | https://polissiauniver.edu.ua/пелехатий-вадим-миколайович/ |
| Контактна інформація | Тел. +38 0983930802, контактний E-mail: vadpel@meta.ua |
| Сторінка курсу в Moodle | http://beta.znau.edu.ua:3398/course/view.php?id=3003 |
| Консультації | Онлайн консультація через Zoom, Viber кожну середу з 17.00 до 19.00 |

3. Анотація до дисципліни

Метою вивчення дисципліни "Плодівництво" є формування у майбутніх фахівців спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» знань і навичок з технологій виробництва плодів, ягід і горіхів для споживання населенням у свіжому вигляді та забезпечення сировиною переробних підприємств.

Завдання вивчення дисципліни: засвоєння студентами технологій вирощування декоративних рослин.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

- а) загальних
- б) спеціальних/фахових

СК 5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.

СК 8. Здатність застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля.

СК 9. Здатність організовувати роботи зі зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин, спрямовані на адаптацію європейських вимог.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН 07. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин.

РН 08. Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів під час проведення заходів із захисту рослин.

РН 09. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин.

РН 10. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати**: класифікацію плодових рослин; їх морфологію та біологію; відношення до біотичних та абіотичних факторів; основні технології вирощування плодових, ягідних, горіхоплідних культур; **вміти**: планувати та створювати плодово-ягідні насадження різних типів; доглядати за існуючими плодово-ягідними насадженнями.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

| Вид заняття | Загальна кількість годин | |
|-------------------|--------------------------|--------|
| | Денна | Заочна |
| Лекції | 16 | |
| Практичні заняття | 20 | |
| Самостійна робота | 54 | |

4.2. Зміст початкової дисципліни

| № з/п | Тема | Структура курсу | Кількість годин | |
|--|------|--|-----------------|--------------|
| | | | денна форма | заочна форма |
| Змістовий модуль 1. Біологічні основи плідництва. Закладання плодових насаджень та догляд за ними. | | | | |
| 1 | T1 | Вступ у плідництво. Зміст, завдання і значення плідництва. Коротка історія плідництва. Історія наукового плідництва України. Стан і перспективи розвитку плідництва у світі і в Україні. | 10 | |

| | | | | |
|-------------------------------|----|---|----|--|
| 2 | T2 | Закономірності росту і розвитку плодкових рослин. Онтогенез і філогенез. Вікові періоди плодкових дерев. Річний цикл росту і розвитку плодкових рослин. Закономірності росту надземної і кореневої систем. Закономірності плодоношення. | 10 | |
| 3 | T3 | Екологічні фактори в житті плодкових рослин. Світловий режим. Температурний режим. Водний режим. Повітряний режим. | 10 | |
| 4 | T4 | Розмноження плодкових рослин Особливості насінневого і вегетативного розмноження. Способи вегетативного розмноження. Взаємовплив підщепи і прищепи. Структура плодового розсадника. Вирощування насінневих підщеп. Технології вирощування клонових підщеп. Класифікація саджанців. Технології вирощування саджанців деревних порід. Вирощування саджанців ягідних культур | 10 | |
| 5 | T5 | Закладання плодкових насаджень. Вибір ділянки під сад. Організація території саду. Пересадивна підготовка ґрунту. Конструкції садів. Підбір порід і сортів та їх розміщення в саду. Садіння плодкових дерев. | 10 | |
| 6 | T6 | Догляд за плодним садом, ягідником, горішником. Системи утримання ґрунту в садах. Значення елементів мінерального живлення. Визначення потреби рослин в елементах живлення. Види добрив. Системи удобрення в садівництві. Норми, строки і способи внесення добрив. Регулювання водного режиму в садах. | 15 | |
| 7 | T7 | Формування і обрізування плодово-ягідних і горіхоплідних культур. Значення й завдання формування і обрізування крон. Види, способи і прийоми обрізування. Класифікація крон. Основні форми крон. Обрізування крон дерев у різні вікові періоди. Особливості обрізування порід. Формування і обрізування кущових ягідних культур. | 15 | |
| 8 | T8 | Догляд за деревами і врожаєм. Механізація плідництва. Догляд за штаблом та кроною дерев. Ремонт і реконструкція садів. Догляд за врожаєм. Види зрілості плодів і ягід. Технологія збирання плодів, ягід, горіхів. Післязбиральна доробка плодово-ягідної продукції. | 10 | |
| Всього за змістовий модуль 1: | | | 90 | |

4.3. Форми контролю та методи оцінювання

При вивченні дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий семестровий форми контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, виконання навчальних та індивідуальних завдань.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовленості студентів до виконання конкретної роботи.

Приклад розрахунку балів для екзамену / заліку

| Поточний та періодичний контроль | | | | | | | | Індивідуальне самостійне завдання | Підсумковий контроль (залік) | Сума балів |
|---|----|----|----|----|----|----|----|-----------------------------------|------------------------------|------------|
| Змістовний модуль 1 | | | | | | | | | | |
| T1 | T2 | T3 | T4 | T5 | T6 | T7 | T8 | | | |
| 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 12 | 40 | 100 |
| Контрольна робота за змістовним модулем 1 – 8 | | | | | | | | | | |

Підсумковий контроль у формі заліку проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного та/або періодичного контролю за семестр). До підсумкового контролю з навчальної дисципліни допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види індивідуальних завдань та обов'язкових робіт (лабораторних, практичних тощо), передбачених робочою програмою.

Загальна підсумкова оцінка (сума балів) з кожної навчальної дисципліни, з якої передбачено екзамен, обов'язково складається з оцінки поточного та/або періодичного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю. Максимальну кількість балів за поточний та/або періодичний контроль і під час підсумкового контролю визначає викладач, про що вказує у робочій програмі навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

5. Політики дисципліни

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

– відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету);

– списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу;

– своєчасно виконувати навчальні завдання;

– самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

– посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

6. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основна

1. Куян В. Г. Плодівництво. Житомир : Вид. ЖНАЕУ, 2009. 478 с.
2. Куян В. Г., Пелехатий В. М. Плодівництво. Практикум: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖНАЕУ, 2011. 216 с.
3. Шевчук Н. В. Прогресивні технології в розсадництві. Київ : Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2019. 130 с.

Додаткова

1. Екологічні аспекти прояву, біологічні ознаки та властивості автохтонних і адвентивних патокмплексів й шкідників представників роду *Viburnum L.*: монографія / В. В. Москалець, В. М. Пелехатий та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 204 с.
2. Кондратенко Т. Є., Кузьмінець О. М. Поширені та перспективні сорти зерняткових культур: навч. посібник. Київ : ЦП Компринт, 2018. 227 с.
3. Кондратенко Т. Є., Кузьмінець О. М. Помологія кісточкових культур: навч. посібник. Київ : ЦП Компринт, 2019. 292 с.
4. Куян В. Г. Спеціальне плодівництво. Київ : Світ, 2004. 462 с.
5. Марковський В. С., Бахмат М. І. Ягідні культури в Україні. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2008. 200 с.
6. Методи прогнозування врожайності сільськогосподарських рослин / Бублик М. О., Пелехатий В. М. та ін. *Садівництво*. 2019. Вип. 74. С. 72–83.
7. Методологічні аспекти формування і ведення колекції генетичних ресурсів калини в умовах *ex situ* для подальшої селекції: монографія / Т. З. Москалець, В. М. Пелехатий та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2024. 336 с.
8. Наукове обґрунтування результатів аналітичної селекції обліпихи

- крушиноподібної та розробки елементів технології переробки і виготовлення з її плодів напоїв функціонального призначення для здорового харчування : науково-практичні рекомендації / І. В. Гриник, В. М. Пелехатий та ін. Новосілки : Центр учбової літератури, 2020. 84 с.
9. Омельченко І. К. Культура яблуні в Україні. Київ : Урожай, 2006. 304 с.
10. Омельченко І. К., Гриник І. В. Садівнича наука України: минуле, сьогодення, перспективи. Київ : Преса України, 2012. 528 с.
11. Оцінка перспективних сортів вишні (*Cerasus vulgaris* Mill.) на придатність до механізованого збирання плодів / Кіщак О. А., Зарубенко В. І., Пелехатий В. М., Пелехата Н. П. *Садівництво*. 2019. Вип. 74. С. 20–25.
12. Пелехатий В. М., Пелехата Н. П. Конспект лекцій з дисципліни «Загальне садівництво» для студентів освітнього ступеня бакалавр спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство». Житомир, 2022. 60 с.
13. Помологія / за заг. редакцією П. В. Кондратенка, Т. Є. Кондратенко. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2013. 624 с.
14. Присяжнюк Є. В., Пелехатий В. М. Урожайність різних сортів аличі. *Інновації в сільському господарстві* : зб. тез наук.-практ. конф. Житомир : Поліський національний університет, 2021. С. 51–52.
15. Селекційно-технологічні основи вирощування обліпихи крушиноподібної в умовах Полісся й Лісостепу України : монографія / І. В. Гриник, В. В. Москалець, В. М. Пелехатий та ін.; за заг. ред. В. В. Москальця. Новосілки : Центр учбової літератури, 2020. 192 с.
16. Технологія вирощування смородини чорної та порічки / за ред. П. З. Шеренгового. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2012. 124 с.
17. Шеренговий П. З. Моє життя – у моїх сортах. Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2011. 168 с.
18. Яковенко Р. В., Копитко П. Г., Пелехатий В. М. Вміст хлорофілу та елементів живлення в листі яблуні залежно від довготривалого удобрення. *Наукові горизонти*. 2021. Т. 24, № 2. С. 93–98.
19. Moskalets T., Pelechata N., Svitelskyi M., Verheles P., Yakovenko R. Bacterial blight of viburnum (*Pseudomonas syringae* pv. *viburnum*): Biological features, causes, and consequences of manifestation, methods of control in the system of decorative and fruit gardening. *Scientific Horizons*. 2023. Vol. 26(5). P. 46–55.
20. Moskalets T., Moskalets V., Barat Y., Podopriatov H., Pelekhatyi V. Bioecological Features, Biochemical and Physicochemical Parameters of Grain of New Genotypes. *Scientific Horizons*. 2022. Vol. 25. No 9. P. 41–52.
21. Harmfulness of the viburnum leaf beetle (*Pyrrhalta viburni* Payk.) on plants of the *Viburnum* L. genus and elements of its control technology for strategies in breeding work in the system of fruit and decorative gardening / T. Moskalets et al. *Scientific Horizons*. 2023. V. 26, № 3. P. 34–47.
22. Yakovenko R., Kopytko P., Pelekhatyi V. The content of chlorophyll and nutrients in apple leaves depending on long-term fertilizer. *Scientific Horizons*. 2021. V. 24(2). P. 93–98.
23. Sea buckthorn gall mite (*Aceria hippophaena* Nal.) in the orchards of sea buckthorn (*Hippophae rhamnoides* L.) and elements of its control agrotechnology /

Valentyn Moskalets, Tetiana Moskalets, Mykhailo Kliuchevych, Natalia Pelechata, Mykola Svitelskyi. *Scientific Horizons*. 2022. Vol. 25. No 12. P. 51–59. <https://is.gd/SyOhVr>

24. Sea buckthorn: new promising varieties and using their berries for the manufacture of functional products / T. Z. Moskalets, A. H. Vovkohon, N. P. Pelekhata, O. B. Ovezmyradova, V. M. Pelekhatyi. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2021. № 11 (2). P. 137–143. <https://surl.li/kdfotm>

25. Журнали «Садівництво по-українськи», «Ягідник», «Овочі та фрукти».

Електронні інформаційні ресурси

1. Електронний каталог бібліотеки Поліського національного університету <https://surl.li/ouxovi>

2. Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олега Ольжича <https://www.lib.zt.ua/>

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Інститут садівництва Національної академії аграрних наук України <http://sad-institut.com.ua/>

5. Уманський національний університет <https://www.udau.edu.ua/>

Викладач _____  (В. М. Пелехатий)

Завідувач кафедри _____  (С. Г. Столяр)